

I. PERVAN, *Bačve*

Svojim urbanističkim projektima i planovima razvoja Splita, Hvara, Trogira, Omiša i Drniša nastojao je ostvariti sintezu spomeničkoga naslijeđa i suvremenih težnji (plan revitalizacije Primoštena, 1972). Od arhitektonskih ostvarenja ističu se zgrada Skupštine općine Split (1949, s M. Markovinom), direkcija »Jadranskih brodogradilišta« (1949, danas Dom zdravlja), rekonstrukcija palače Milesi (1955) — sve u Splitu, hotelska naselja »Pharos« (1962) i »Ždrilac« (1966) na Hvaru. Sudjelovao je na natječajima za rješenje središta Zadra (I. nagrada, 1952), zapadne obale u Splitu (1958) te za turistički centar u Sutornu (I. nagrada, s P. Mudnićem).

BIBL.: *Razvoj urbanističke službe u Dalmaciji*, Urbs, 1957, 7–12; *Regulacija Zapadne obale splitske luke*, ibid., 1961, 91–112; *Prostorni razvitak Splita*, ibid., 1966, 6.

LIT.: *Arhitektura u Hrvatskoj 1945–1985*, Arhitektura, 1986, 196–199.

Sta. P.

PERVAN, Ivo, fotograf (Zadvarje kraj Omiša, 24. VI. 1947). U Splitu započeo studij prava i ekonomije. Fotografijom se profesionalno bavi od 1976.

F. PETANČIĆ, minijatura iz djela *Genealogia Turcorum Imperatorum*. Budimpešta, Narodni muzej

Izvanrednim osjećajem za kadriranje i odabir detalja slika prirodnu i kulturnu baštinu. Izdao velik broj fotomonografija: *I. Meštrović* (s D. Kečkemetom, 1983); *A. Masle i I. Dulčić* (iz 1986. i 1988, obje s A. Karamanom); *Antički portret u Hrvatskoj* (s N. Cambijem, 1991); *Dalmacija, legenda o svjetlu* (s V. Barbijerijem, 1991) i *Dubrovnik* (sa S. P. Novakom, 1995). Bavi se grafičkim oblikovanjem. — Samostalno izlagao u Dubrovniku, Zagrebu, Splitu, Ljubljani, Budimpešti, Makarskoj i Hvaru.

K. Ma.

PETANČIĆ, Feliks, minijaturist, kaligraf, diplomat i pisac (Dubrovnik, oko 1455 — poslije 1517). Podrijetlom iz pučanske dubrovačke obitelji, nosio je isprva obiteljsko ime *Brutus*, koje je poslije promijenio u humanizirano *Petancius*. Školovao se u Dubrovniku, gdje od 1478. djeluje kao nastavnik a od 1482. kao kancelar suda. God. 1487. odlazi u Ugarsku; na dvoru Matijaša Korvina radi kao kaligraf i minijaturist te postaje upravitelj skriptorija u Budimu. Vraća se u Dubrovnik 1490. te djeluje kao sudac, notar i diplomat; 1496. odlazi ponovno u Ugarsku, nakon čega postaje kancelar grada Senja. Ubrzo poslije toga stupa u službu češ. i ug. kralja Vladislava II. kao diplomata, pisca i turkologa.

Sudjelovao je u izradi najljepših rukopisa budimske radionice držeći se slikarskih tradicija tal. renesanse. Za Matijaša Korvina dovršio je iluminaciju kodeksa s Cassianusovim djelom *De institutis coenobiorum*. Ilustrirao je svoja djela povijesnoga i strateško-političkoga značaja posvećena kralju Vladislavu II: *Historia Imperatorum Regni Turcici* (*Historia Turcica*), 1501; *De itineribus in Turciam* (*Quibus itineribus Turci sint aggrediendi*) te dopunu toga djela *Genealogia Turcorum Imperatorum* (*Descriptio Turciae*), 1502. Ističu se njegovi portreti sultana i minijature s prizorima iz tur. života.

LIT.: *D. Knievald*, Sitnoslikar Feliks Petančić, Tkalčićev zbornik, II, Zagreb 1958. — *P. Kolendić*, Feliks Petančić pre definitivnog odlaska u Ugarsku, Glas SAN (Beograd), 1959, 236. — *D. Knievald*, Feliks Petančić i njegova djela, Beograd 1961.

R.

PETAR, staklar i vitrajist (Dubrovnik, ? — oko 1445). Spominje se od 1418; prvi je domaći staklar u Dubrovniku. Kao službenik Dubrovačke Republike izrađivao je staklo i ostakljivao prozore. Njegov je najveći rad izrada prozora od raznobojna stakla za kupolu dubrovačke katedrale (1431). Staklarstvom se (1444–65) bavio i njegov sin *Nikola*.

LIT.: *V. Han*, Tri veka dubrovačkog staklarstva (XIV–XVI vek), Beograd 1981.

PETAR, kipar, intarzist i slikar (XVI. st.). Za zagrebačku katedralu izradio zajedno sa stolarom Nikolom korsku klupu (1520). Na klupi, ukrašenoj rezbarenim reljefom u stilu toskanske renesanse, očuvan je intarzijom izveden natpis koji spominje majstore (*magistri Petri pictoris et sculptor, Nicolaiq carpentarius*) i naručioca, kanonika Ladislava de Gersenche. Budući da u katedrali postoje još tri u koncepciji i ukrasu slične klupe, smatra se da su rad istih majstora.

LIT.: *I. Bach*, Umjetnost stolara zagrebačke katedrale od 15. do 19. stoljeća, ČHP, 1943, 4, str. 332–335. — *A. Horvat*, Između gotike i baroka, Zagreb 1975.

R.

PETAR ALEMANUS, graditelj (XVI. st.). Zajedno s Jurkom Kranjcem, Jurjem od Ivanića i Petrićem Palirom sagradio 1513–21. zidine i kule uokolo biskupskoga dvora i katedrale u Zagrebu.

LIT.: *A. Horvat*, Između gotike i baroka, Zagreb 1975.

PETAR DE RIBOLDIS, tal. drvorezbar (okolica Milana, XV. st.). Spominje se u Zadru 1432. i 1433. Obvezao se izraditi veliki poliptih s izrezbarenim reljefnim kompozicijama i likovima svetaca za gl. oltar franjevačke crkve i osam svetačkih kipova za crkvu Sv. Marije Velike. Pomoćnik mu je bio Venceslav iz Njemačke. Od njegovih su radova očuvani u samostanu franjevaca dva reljefa (*Stigmatizacija Sv. Franje* i *Krunjenje Marijino*) i pet kipova. Skulpture imaju obilježja sjevernotal. kasne gotike s prekoalpskim utjecajima. Prema jednakim značajkama modelacije može mu se pripisati lik Sv. Kristofora u katedrali u Rabu.

LIT.: *I. Petricoli*, Umjetnička obrada drveta u Zadru u doba gotike, Zagreb 1972.

I. Pet.

PETAR IVANOV → PIER GIOVANNIJEV

PETAR IZ MILANA, tal. graditelj (XVI. st.). Zajedno s domaćim i tal. majstorima (Blaž Belković, Mihajlo iz Ivanića, Matej Ostrožina, Luka iz Brumana, Martin i Nikola iz Gradeca, Toma Vukičević, Dominik de Brescia i Petar de Castello nuovo) sagradio 1544–50. kaštel Sisak. Petar iz Milana dobivao je najveću isplatu među svim majstorima, te se smatra da je on bio glavni graditelj te važne renesansne tvrđave.

LIT.: *S. Krivosić*, Gradnja sisačkog grada, Hrvatske novine, 1944, 10. — *A. Horvat*, Između gotike i baroka, Zagreb 1975.

R.

PETAR IZ OMIŠLJA, graditelj (XVI. st.). Zajedno s mešтром Andrijom iz Kotor Vinodolskoga kraj Crikvenice sagradio 1533–36. zvonik župne crkve u Omišlju. Imena majstora zabilježena su na glagoljskome natpisu. LIT.: B. Fučić, Glagoljski natpisi, Zagreb 1982.

PETAR IZ TROGIRA, kipar i graditelj (XV/XVI. st.). Njegovo je djelo osmerostrana krstionica u katedrali u Rabu (1497), gdje je sagradio (1499) jednu palaču s balkonima, a 1514. izradio na pročelju katedrale lunetu sa skulpturom Marije s mrtvim Kristom. Klesarski ukras s voćem na rapskoj krstionici, rađen u stilu I. Duknovića, dokazuje da je Petar iz Trogira istovjetan s majstorom Petrom, sinom Rada Busanina iz Trogira, koji je s Duknovićem radio 1487. na budimskom dvoru kralja Matije Korvina. Prema obilježjima svojih radova, umjetnik pripada razdoblju prijelaza iz gotike u renesansu.

LIT.: C. Fisković i K. Prijatelj, Albanski umjetnik Andrija Aleši u Splitu i Rabu, Prilozi—Dalmacija, 1948. — C. Fisković, Aleši, Firentinac i Duknović u Trogiru, Bulletin JAZU, 1959, 4. — Isti, Iz Duknovićeva kruga u Trogiru i u Mađarskoj, Prilozi—Dalmacija, 1983, str. 199. D. Kt.

PETAR MARTINOV IZ MILANA (Pietro di Martino), tal. kipar i graditelj (Milano, ? — Napulj, 1473). Pretpostavlja se da umj. rad započinje u J Italiji, a od 1431. radi u Dubrovniku. U dokumentima se navode njegove

PETAR IZ TROGIRA, luneta na glavnom portalu katedrale u Rabu

izvedbe klesana namještaja i dekora u crkvi Sv. Vlaha, Sv. Franje, na katedrali gdje radi riznicu — relikvijar zanimljive konstrukcije uz sjeveroist. brod crkve, te za neke palače i stambene kuće. Sve je to nestalo u potresu. Očitiji je stoga njegov doprinos na Kneževu dvoru i drugim općinskim zahvatima koje ostvaruje zajedno s Onofrijem della Cavom. Najvjerojatnije je klesao figuralne konzole svoda i kapitule arkada trijema na pročelju Dvora oko 1436. jer je na njima, unatoč gotičkoj morfologiji, zamjetan proboj renesanse. Zato se Petar Martinov smatra prvim majstorom gotičko-renesansnoga stila, kojemu ostaje vjeran do kraja svojega rada u Dubrovniku. Reljefni kapiteli s prikazima Eskulapa i Salomonova suda pripadaju među najbolje skulpture humanističkoga doba u nas. Pripisuju mu se idealizirani kip anđela nad ulazom u zbornicu Vijeća umoljenih te reljefi Pravde i Kneževe presude u atriju Dvora; 1445. dokumentirano je njegovo autorstvo kipa Sv. Vlaha nad gl. portalom Dvora. Po ugovoru s Onofrijem radio je na Velikoj česmi kameni svod i vjerojatno dio kamenoga ukrasa. Malu česmu na drugome kraju Place oblikovao je samostalno 1440. kao uzorno renesansno djelo s reminiscencijama na gotička rješenja. Suradivao je i sa slikarom I. Ugrinovićem, a njegovi učenici i sljedbenici prenijeli su njegove kiparske motive na kamenu opremu gradskih palača i ljetnikovaca.

God. 1453. na poziv kralja Alfonsa Aragonskoga odlazi u Napulj i priključuje se grupi umjetnika zaposlenih oko poznatoga slavoluka na

PETAR MARTINOV IZ MILANA, reljef na Maloj česmi u Dubrovniku

